

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

B. R. E. F. Uppan Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörwells til Herr Gårds-handlaren
Joh. Nidl. och Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Stockholm, den 10
Maj 1793.

Gjörwells inna.
Collectio

Innehåll:

Til Herr Lindahl: 1) Min sista Bref-Depêche til Hr. Prof. Liden. 2) Hr. Lindahl hadan-
efter min endaste Förtröendes Correspondent i Norrköping. 3) Hr. Leopold var på Själens
öddelighet och värt tillkommande Skudskänd. 4) Hr. Westhales. 5) National-conventet i Upsala.
6) Bröfjendet i Lund. 7) Fru de Geers Föd. 8) R. O. Grafve von Korken förordade sina Børn.
9) Yngre Sonen från och galen. 10) Director von Ugedorn. 11) Lieut. Weysshal och Capit. Herulid.
12) Resa til Norrköping öfver. Delagor: 1. Anförning af de ofullte Studerande. Upsala at
der följande deras Samankomster. 2. Denne omna Bref til Seceter. Handort.

Til Fru Lindahl: 1) Hr. Prof. Lidens Föd. 2) Mit Portrait gifvet til Fru Almqvist. 3) Fru Wallin
född Boneborg. 4) Vårns första Blomur mig räddte af de aldrakäraste Vänder.
5) Fröken von Ehrstidau. 6) Mit och Seceter. Handort's första gemensamma Offer at Käven-
Delagor: 1. Bref uppan Fru Almqvist til Kongl. Seceteraren Jon. Lest Linnerhialen. 2. Brevet
uppan Söta Fru til Fru Almqvist. 3. Hennes svar. 4. Brevet uppan Sec. Handort til Söta Fru

Min Egen Aldrakäaste John!

Förlåt, väste Du, at jag ej med sista Posten skref Dig något Bref; men
sannerligen jag fik ej tid: ty et oväntadt Besök af min Svärmor medtog
Eftermiddagen, så at jag bara hann med at förseglä en trykt Depêche,
som jag knappt blifvit buren af Dig själv, icke af Stadens Sjöals. Jag
förtvylter detta. Trojömål, så mycket mera, som jag af dit med Gårdags-
Posten ingångna kära Bref af den 6 dennes finner, at med Bindrungen
och affändringen af Religiösa lidemians så mycket hastar, at mina
begge sista Bref icke torde få något rum uti Mitt. Bandet af Bref-
samlingen. Detta hade jag aldrig kunnat neka, och det hade Du,
med Herr Donuts-Petron Pasch, kunnat hjälpkraft göra. är
Bandet färdigt, så kunde, om så önskas, dessa begge Bref bli
läggas de öfriga Sätterne uti Skrinet, och på det förseglade
Omflaget skrivas: --- Gjörwells sista Bref til --- Liden: de voro
Fretio-åra Vänner.

Ser anteligen, at min käraste Broder genast låter förmåla min ödn
mjukaste Slutning hos Herr Donuts-Petron Pasch med förfäkran, at
jag riktigt fik hans begge så intressante Bref, och at jag skul med
det aldrakärsta bevara dem; bara jag får först tala med Hr. Professor
Sergell; förmodligen sker det med näste Post. Jag har utomdes i dag
en stor Depêche at låta afgå til Linköping.

Se nu, aldrakäraste min John, har jag et nödigt och godt ord at
saga Dig. Salig Liden är död, således uphöver min Brefvärling med honom;
även afgå inga Delagor- eller blott Läsning. Bref mera til des Broder
i Linköping; det vil säga: Du blir hädanefter min endaste Förtröendes
Correspondent uti Norrköping. Allt går under Din directe Adress, och
hvad

kvad jag skäpfen dig till läses af ingen Dödelig, hvarken inom eller utom
orten, mer än af Dig Sjelf och vår lilla Stafva. På visst sätt är detta
Brefvet No: 1 af denna nya Brevväxling.

Salig Lidens Död förses af alla, som äga känsla för Religion, Sjygd och
Lärdom; kanske några få älskade honom icke för hans med dem olika
Politiska Tankesätt; men visserligen måste också de göra hans förträffliga
Caractere uträkna. Ibland hans hela Vänner var ofelbart den vittne Kræopold,
jag lät honom genast veta Lidens Död, och hans svar till mig lydde således: "Jag är ierligen
högt öfver Prof. Lidens Död. Alla hans förtjenster och mångånga lidelser måla sig
på en gång för mit minne. Sammeliga var det en märkvärdig man, Herr Høsejorn.
Lidens var af en god och gammal vän. Jag känner rätt väl hvad det bör kostar på.
Men så begge, — äfven vi, som nu förses Lidens, huru länge kunne vi väl behöfva
säkna honom? Huru långt förfog bar han väl lämna oss? — Det är märkligt,
at Kræopold talte med mig härvidlingen rätt eftertryckeligen, eller med egen
känbar öfvertygelse, om Själens Dödelighet och vår säkra ^{konven}tion öfver Döden.
Allt för gerna! sade jag; men det hindrar dock icke, at man tager sig Skadestånd
Sjelf redan här i Lifvet, så mycket man förmår. Den stora svårattelsen blir
däremot en kättra, som Gud åter efter sin öf ännu fördödda Oeconomie får
tildela; uti mina ögon blir den dock alltid en Nåd: ty hurud kan vår brist
fälliga, ja vår affälliga Natur fordra, hvad vänta, af den så infallible Själaren?"

Dina sköna både egna och andras anförde Tankar, i anledning af din
Förlyst uti Sal. Lidens Person, bifallas af mig till alla delar; och där njuter
Du, älskte Vän, det Ljus, den Tröst, ja den Sötma, som Literaturen väcker öf
äfven under de mest smärtande lidanden. Uppmerhet har det behagat
mig, at finna en så vid och klar Horisont inom Begreppet hos en Lytt
Catholik, jag menar Herr Fred. Mich. Vierthaler, född Öfveritari och sedan
1791 Schul-Director i Salzburg. Därför måste man icke bekänna, at ärken-
Stiftet Salzburg öfverhöjer icke nu mera af det hjuktliga mörker, som
omkring 1730 fördref så många Lutheraner ifrån hus och hem, utan flyger
nu af en ibland Lyttlands uplyftaste Prelater; äfven Hieronymus Bolloredo.

Af bilagde Förtroendes Dref till min mandoff intager Du aldrabäst mis-
ödet, som drabbat de Studerandes Ulyfala Skrifter. De utgjöra 4 1/2 ark i 8,
hålla 66 sidor; och slutas den sista med Ulyfoden: Minne Herrar! Deras
Sammankomst hafva likaledes blifvit förbuden; hvadan de Studerande
inkommit hos H. H. H. Hertigen-Regenten, såsom Academiens Cancellar,
med underdänig ansökning, at detta Förbud måtte återkallas. Uti detta
Slogmål äger jag ingen rätt, utan afvaktar Regentens sluteliga yttrande.
uti dend har man åter börjat med Præctiken och, såsom Rubriken lyder ifrån
Generalen von Platen, uti der underdäniga Rapport till Regenten, hafva Studenterna
der anstätt den 9. Mart. eller under själva jubel högtiden af öfvens — och,
såsom det förljudes, medest en adeug Sats totale derangerande. Hvaröfver är
nu fatt en uttima Dömsstol, hvare Proffessor dund blid utloft och utlyfver.
Jag läter komma dessa åter med Resen.

Men

Men ifrån Politiska Gårder vil jag nu komma till de blott animaliska. —
 Således har jag spratt och spratt ännu här i Residenciet en fast almindelig,
 Nefling, och har af denna Pestilencia stupat en af våra förmånaste och skönaste
 Damer, den oförte Kammarherren Baron Carl de Geers Hustru Eleonora Wilhelmina,
 Dotter af Riks-Rådet Grefve von Höpken, född den 25 Sept. 1755 och död den 20 fjörtl.
 Apr. efter blott några få dagars sjukdom. Neflingen började där i Sluget med
 en ung Barn Darr, omkring 16 år, som af den nyss ofte Generalen och som var
 Landshöfdingen i Gotheborg år 1782, då Sal. Hösungen kom och frälste denne
 Götha Rikes Hufvudsud. Han var styfson af Kammarherren, skal komma i
 gula Gardet, smittade äfven sina Cousiner, Fröken Wilhelmina och den äldre
 Sonen Baron Carl, denne på 10:de året och en af de skönaste Adlingar som
 vil se, just dagelig uti den Gustavianfke Stylen. Dessa fina Barn fötte Modren
 sjelf, fick Neflingen och dog. En Grefvinnan var i det Sluget sjelf sjunde sjuk
 af denne fatala sjukdom, och ibland dem var äfven Miss D'Alton; men alla gingo
 den igenom, hon allena offrades. Hon begraf i Jacob; men liket fördes till de Geerska
 Familie-Graven i Upsala. Hon var en En af stort Vett, och ägde många af sin
 Hens Faders Egenskaper. När jag tillbragte Sommaren 1756 till Riks-Rådet på Fogelbo,
 var hon et helt litet Barn, och hörde då ofta hura den uti sina Barn, just förtjuste
 Fadren gick omkring uti lilla Frökenens rum, bar henne på sin arm och trallade
 vaggvisan: Pappa ochamma och lilla Fröken Ulla. — Hon var af senare
 Giftet. Hans son af förra Giftet sof uti samma rum, som jag; dock uti sin egen
 Säng. Hvar morgon kom Excellencien in och väckte honom med Carefer. Denne
 son hushållade sedan icke mycket med sin Hälfa, blef snart föledd och dog af
 tillfört Hectik. Den andre Sonen, eller af senare Giftet, var då än icke född.
 Väcker som en dag tilbudd han icke mindre af Fadren, fick al god Education
 och handledes en tid äfven af den vetre Hr Regner; men började tidigt visa
 Teken till Fänighet, som tilltog allt mera, och är nu föga annat än Hålfgalen,
 bor och äter allena här i Staden frax bred vid Kammarherren de Geers på Stora
 Trägårdsgatan. Hvilket misföde för en så stor Man, som Grefve von Höpken!
 Denne Hene dog här i Stockholm den 9 Maji 1789, och hann således öfverleva sin
 Hågs, förenämnde Kammarherres, Entledigande utur Riksdags-Åresten på
 Fredrikshof. Han begraf också i Jacob, men liket fördes till Salens Kyrka uti
 Södermanland, icke långt härifrån och som man seer förbi, när man far till Norkjöning.
 Efter vi nu komma till vidröra den högvälborna Mortalitetens listan, så har icke länge
 sedan, eller den 31 Martii, med Döden afgåt Hr Director Fred. Schatius von Uledom,
 som stödde på Mänelund i Halland, hvar han dog uti sit 74:de år hos sin Hågsning,
 men var af sig sjelf en Seigneur de la Pomeranie & de tres grande Famille; samt
 hade varit Director eller, såsom det hos oss heter, President i Kongl. Hofräken uti
 Grefvovald, men då denne undergick samma Gustavianfke Rätt som Götha Hofrätt,
 så dansade också Hens Presidenten ifrån sin Stel, hvilket skedde omkring 1778. Dock
 denne Hene måtte icke alltid haft det renaste Samvete: ty innan han engagerade sig
 uti vår Fyffa Hofrätt hade han tjent i Preussen, och där undergåt en annan högst o,
 schaglig affbrapping; så at, när man i Berlin fick höra, at han blifvit President uti
 et

et Jusficia-Verk, kunde man icke nog förundra sig öfver Hennes för solida Omvändelse. Saken omtalas eljest öfverallt uti vårt Pommern. Därifrån förskrifver sig äpen en nyl. här afviden, dock afträlse Cavalier, Hr Ehrenfried Joh. Ad. Westphal, Lieutenant vid Götha Garde, och som dog härstädes den 15 Apr. uti det 33:de år. Hans Far, om jag minnes rätt, Stralfundabo, var en stor Avanturier, vandrade ut på sin Profession, kom till Holland vidare till Batavia, vann där flera Penningar per Genitivum & per vario' aliud casus, kom hem med Fru, Barn, Måner och Capitaler, lefde och lyfte i Stralfund med allt öfkindigt både Inäl och öfverfränd, förlorade Capitalerna först, förfömdet sedan och dog på Särhuset i Rostock. — Ly man har den Leden i Stralfund, at för Secundalens emittande, ingvartera sina förnåma Särhusktion uti Rostock. Sonen Kap. Militaire, var med i Tyska Kriget, höll sig kätt, blif Riddare och siff. Lieutenant vid et af Lifgarderne. Vid samma Götha Garde tjänar nu också en annan ung Stralfund: Po, Herr Capit. Wilh. Hercules, en af våre vackrafte Militairen, som af en öfven för detta förnå rik man i Stralfund af där varande Patricii, men som hade också den olyckan, at blifva både fattig och galen. Ötycker således uti alla ständ: de lämna öf mycket utrymme till nyttiga Betraktelser.

At allt hjerta tackar jag dig för den så goda och ömhertfulla Invitationen, at äpen i år komma till Norköpsing. Låter Gud mig och Lilla Fru Anita-Nora, som hjerteligen hälsar Er Begge, lefva; så skede vi väl komma till eller efter Nidfontmarren; men den glädjen, at kunna länge vifva hos så kära Vänner, vetas öf, åtminstone mig, af de vanliga Hindren. Mina små öfverer vela ändå hafva en jämn tillflykt, jag måste också i sommar nödvändigt hafva mit Papp. National-Bibliothek uti någonlunda Ordning, så at jag åtminstone himmer till slut med Salhatts arbetet: ty at lyfta och flytta sextonde Seculi Folianter och Sjutonde Seculi Quartanter, kostar på Gubbön uti slutet af adertonde Seculo, som vänt öf vid at omges med Duodecer och andra Desloguet. arbeten. Ja, ja! nog sträfvat jag allt in vid Grafens brädd; men, Gudi lof! jag är munter och glad, ty jag gör en god Gerning, jag tappar modan för andre, jag har barn och Vänner omkring mig på alla ledor, som tillfredställa hjäten, som lifva sinnet: således bör jag bara tacka för min fölle lot, icke mycket klaga — — Gud har allt öfatt. Skulle jag då uts vara nögd? Jo, med Gudi-hjelp skal jag vara och förblifva det. Under den så kärnflors åtnjutande och lyckfalgande omfamnar jag Eder Begge; och lägges jag värfeligen uti min Graf-fälön

Eder

tillgifnafte Pappa.

Örtilagar.

Under dänig besökning hos H. K. H. Hertigen Regenten och Upsala Academies
Cantellar, af den där studerande ungdomen, om återkallandet af Des Förbud
emot de studerandes Sammankomster, utfäst uti April 1773.

Det har altid för milde Regenter varit den lifvafte Lifredsfällets, at emottaga de
bönfullande och gjöra Nåd. för et högt Hjerta, för en Furste af E. K. Höghets Uplysning
och ädelmod, gifves dock en ännu större Sälhet och Ära, den at uprätta de lidande och at
gjöra rättvisa. - At ämpra denna kan ej vara et brott: nej, måste vara en förtjenst i
E. K. Höghets ögon, som önskar se alla tilfällen för sig ömde, at gjöra sit Fädernesland
Sälhet och återstänka kvar och en af des Medlemar åtminstone des förtrampade Rätt.

E. K. Höghet ser ikring Thronen samlad den ungdom, hvars yrken E. K. H. sielf med
Nådigt Vällbehag anföt, hvars frilla och vördiga upförande E. K. H. sielf behagat ämnäskat,
och hvilken Fäderneslandet ej ägges at kalla sit Slöpp: detta samma Fädernesland, som om
tyudas at nästan anföt som Upprättstiftare, och at fruska något för Uplysningen och sedoma
af våra öfkyldiga Sammankomster och hvarmed hafve vi då förverkat vår Sälhet?
Hvilken vår förbrytelst har adragit oss E. K. Höghets Onåd, förmä E. K. H. at återkalla
sit Nådiga Befall, och Fäderneslandet at tvetta i sit Slöpp?

Ja flere tiders olyckliga erfarenhet bevitnat de Oroligheter, som genom fridiga inter.
esen vid detta Lärofäte blifvit upprigade, hafve vi varit ontänkte at förena dem; och
detta har ej kunnat ske vördigare, än då vi öfvertygat oss inbördes, at vi alle hafve et
gemensamt intresse i Fosterlandets Vål; alle et gemensamt ändemål: Uplysning och goda Seder.
Vi hafve i underdänighet vågat tänka, at äfven detta intresse wore önska Regeringens,
vare E. K. Höghet: äfven dessa ändemål de samma, som E. K. H. önskar. - En Samling af
ynglingar, som förena sig för lugn och uplysning, kan denföre ej hafva väckt E. K. Höghets
Onåd, eller Des Befalning at äfslidas. Grunden til detta Förbud kan icke ligga i sielfva
Föreningen; den måste sökas i denna Samlings öfdomål och affgifter. Ja E. K. H.
i Nådertäcktes åtaga sig närmaste Vården om dettu Lärofäte, samlades vi ock. at
betygga vår glädje och våra yngtliga önskingar för E. K. Höghets Vågång. Ho
vågade då anklaga denna Samling, eller funna brott i denna almänna glädje och
dessa gemensamma önskingar? Ja E. K. H. under den här firade jubelfest, hvelv tacktes
hedra detta Lärofäte med sin Slöga Närvaro, samlades vi utan fruktan under E. K. H.
egna ögon och, så tit jagades, under hela Fosterlandets. Våra Sammankomster hedrades
af flere uplyfte Medborgares närvaro; och hvar funno där dem, som vågade ogilla
denna Samling, eller kalla det Sifall oförrent, som E. K. H. sielf denföre tacktes yttra. -
och hvarmed hafve vi nu förtjent den Onåd, hvarmed E. K. H. anföt vår Samling? Våre
våre Lärare, våre alla, som bisifvat våra Öfvingar, om de icke, äfven denna tids-punkt,
vunnit i nytta och anseende, om icke lugn och foglighet tillagit; om icke våra öfdomål
emätt vara fullkomlighet och studera, samt främningom fäst sig ifrån de ämnen,
som, oförfingret samstälde, skulle tyckas vara af någon vädughet för det almäna Lugnet?
Det är i märket, i små och oanständige klubbar, som brott och våld och ordningas foda. i
en Samling, ofra af flere hundrade personer, med den offentlighet som våra, kan man
hvarken våga framställa eller antaga några brotfliga förslag. - För en Samling af
ynglingar

ynglingar, som söka skunkaper och utlysning, och som redan utmärkt en viss grad deraf, till
 Fornusfäti söft alltid jagrande. Vi hafve inge andre fördelar af söka, än Gäderneslandets ingen
 annan ära at vinna, än Samningens. Den utlysning, som E. K. H. Sjelf kallat fosja och
visafte Steget til Hännitets Slugtets. Saktet, ger ny Saktet at visa Sagar och en vis Regering;
 icke kan eler bör E. K. H. tyfa mistvande til sin egen. — Tillät oss, allernädigste Herse, at i under
 Sänighet oftra vår förundran öfver de skäl, hvarmed man velat förleda E. K. H. til orätta begrepp
 om våra Sammankomster! Man anklagar dem säsom föräntledande til förjumlighet i våra yrken
 och Lärdoms öfvingar; då det torde kunna bevisas, at både de alomäna och de enskilda Före-
 läsningarne nu mer almanst nyttjar, än någonsin tilföre; ^{enskild} då det ättmålare är ganska bevisligt,
 at vi vid hvarje Sammankomst utmärkt oss inbördes tillflet och omtänka; at vi väckt
 en inbördes tillflet, en gemensam utmärkt samhet på nyttiga och föra ämnen; och fört
 öfva den Tanke-gästa, som skal gjöra Saktet och äran af E. K. Höghests visa Regering. In
 timma i veckan, använd til dessa affigter, kan ej vara förolid; men väl den längre tid, som
 ofta tilföre blifvit förfloft på Sammankomster af hel annan natur, dem man antingen
 lemnat öratalt, eller utan verkan fört hindra, tilli de nu, i följ af vårt gemensamma
 Töflet, nästan utan undantag uphört. Söndet til utlysning och skunkaper vinnande
 har inkraktt de ständer, som fördom användes til gjörsmål, hvilka ofta beklageligen
 gränssades til utspäringar. — Man anklagar våra Sammankomsters säsom föräntledande
 til sedernas förfall, hvilket de visst äro företagne at förekomma; vi förklare det med
 förtöflet. I slund oss har ej em enda zof höjt sig, som icke tagit sedernas försvar; det är
 ingen hemlighet, vi samlat under våre Lärars ögon, under hvarje svensk hedbergare,
 som vil höra oss. At ifra oss Lärare, afund, slat Nationer eller Studerande emellan;
 at söka förfest för en almanst tillhet och at eftertra dem; at utmärta sig inbördes
 til dygd och daglydnad och kärlek til Gäderneslandet. — Om detta frammer sederna, så
 försjens vi den försbrädeljen. Utgången har visat, huru väl vi lyckats. Aldrig har
 dugnet varit almanstare i Uppsala, än under närvarande Termen. Uppsala invånare
 kunna intyga det, och våre Lärars kärleks kan ej neka oss samma vittnesbörd. —
 Tillät oss, allernädigste Herse, at af E. K. Höghests Nåd, säsom Uppsala Academie-Cancellier,
 och af des Nädigste förord hos Hans Majest Konungen, hörnas ändring i dessa nyliqen
 utgådde förbud emot Sammankomster, som äro företagne til en viss för utlysningen,
 för dugnet och sederna, och hvilka hitintills bevisligen hafva upfyllt sina ändemål. —
 Regenters äro människor och kunna i et ögnablick förledas genom det falska ljus, hvaruti de
 oflydligaste förtag kunna dem förfälla. Vore det E. K. Höghests ära at återkomma til den
 Sanning och det vägsjörande, hvilket förslynen kallat E. K. Höghest! — Fosterlandets barn anropa
 E. K. Höghests Rättsfa: de böra icke länge tväka i valet emellan at beklaga för öde och
 välsignas E. K. Höghests Regering. — Framhärde m. m.

Den anföring sig til underskrift på Doktridan i Uppsala, och var redan undertecknad
 af omkring 200 Studerande, då den där konfigurerades d. 1 Maj af nu varande Rector, Juris Profef.
 An Pöngare; som föledes aldrig at til Heltigen afgå. Konungens förbud emot de Studerandes
 Sammankomster afgick kort fört til alla Academierna, för at icke söta ungdomen i Uppsala,
 som då genast, förmedeligen i Uppfat at urskulda sina Sanktsfätt, lät trycka sina Skrifter,
 och tecknades för Doktr. Edman en Garantie af omkring 300 konvent. Sedamöter. Emot
 dessa Skrifters utgifrande och försäljande ankom åter d. 30. April til Uppsala Heltigenes,
 säsom Cancellier förbud; hvarpå också de hos Doktr. Pöngares af Rector konfigurerades.

Onsdags. aftonen, D. 1 Maji 1793.

Jack, älskvärdaste John, för de Gjöfra ögonblicken i Kungs Trädgården, sedan jag så nytt fönt mättat min Syre på det ansejste, som Naturen bildat och Sköpsen så lyftligen hämnade. Kärte Dina stunder på Trädgården i eftermiddag hafva så lyftfuleg ut Dit Hjerta! som mit njöt lyftfulegheten just uti des egen smak under förmiddags Promenaden. På kl. 7 flagen är jag efter vänligheten åter hem uti mit ädgn, och blir helt solo. ty jag lämnade min goda Dorta. Nora grav hos de Kära Barnen. Måndag har således varit en kedja af Sårheter. Ut den ställa nu ingen länk saknad, om Du ägde tillfälle at passera aftonen het mig; jag ljude Dig ej på något annat, än en mycket god Sårstekt och et flönt Klar Malaga; men däremot på många nyttiga och glada samtal.

Öslägger förtta arket af engdoms konventer, i ynfala skrifter, och bekänner gerne, at desse ynglingar ägde de ibland sig, som kunna tänka och skriva, som hela Karlar. Jag usyande Resensjont har läst många förtal i mine dagar, men gånstka så, som så behagat mig, som det, hvarmed lilla universitetet behagat gina dessa fina Skandlängar. Sån, Väste Du! Så väl det, som förtta Tales, är mästerligen väl skrives, och aldeles uti min John's Sinne. Et Skrifstekt Gel har dock unfallit Oratorn: ty han gjör Salin til Westgöche, då han likväl är Skalländning. Mörkt är åter det, som han skrives om Stiernhielm och Stiernhöök: ty de begge voro Salkarlar; men Salkstienne var född på Dahl: en Provin, som ej får förblindas med Salorne.

Extra-Posten för i dag innehåller en förtreffelig Statistisk Artikel för Din utrikes Correspondance, äpsen som en dylik finnes uti No 92. Du har at befalla dem hos mig, i fall Du ikke finner dem til hönds ut Expeditionen.

Får jag ej se Dig i afton, så njuter jag ändå den så tillfredsällande åttanken af vår Vänskap, den ändå mig med intresserande åttanken för min John's både Sam- och framtida Väl. Aldrig skal jag unhöra at så tänka och så känna. Allid är jag Din tillgifsaste Gjernell &.

Den 2 Maji om morgonen.

Engalunda, Min Väste John, tog jag det illa, at Du ej kunde dela Gårdejs. aftonen med mig: aldrig skal min Vänskap vara et tvång, et hinder för anterieure löften och förbindelser. Jag tillruggte, såsom jag skref, en förtta afton, skön som hela dagen: mit Hjerta njöt att utföra af din ädla Vällästen. Se här hvur jag flutaligen invigde min förtta Maji!

Jag

*) Om en fund. upfände. Her Seireter. Mandorf följande. Billet:

"Förtlat, Väste Garbror, ensamt älskade Garbror, förtlat mig i upfält; utan Gjus och uti engageradt Salkskap skrives jag blott dessa rader. Hurv gerne ville ikke, elij?"

John!"

Jag har köpt mig en ny och väcker Uplaga af Gesners Skriften, hvilka jag alla under de fjärdare ären lustigt och njutit, för at den en gång lösa och njuta Naturens Skald och Målare, innan jag tager afsked från Naturen och de Tilbedjare; men jag hade bestämt at ej börja denna så lösa lecture förän just med den förste Maji. Det gjorde jag nu, och uti den tyfthet, som rådde omkring mig, aldeles frurande mot Lugnet i mit Hjerta, började jag som och belägt var, med Idyllerne: att! hvilken inimitable Penma uti denne steg! — En Fysk Granflore af förste Rangen har bedömt Idyllernes Penma och Snille på följande sätt: "Das Talent der reinen ungeswungenen, idyllischen Dichtkunst ist nur wenigen Kindern der Apollo's zu Theil geworden, und es gehört eine außerordentliche Aufmerksamkeit der Ideen, ein hoher Grad von Gefühl für die Schönheiten der Natur, eine grosse Feinheit dieses Gefühls, ein großer Schatz von Menschenkenntniß, eine feurige und doch sanfte Imagination, und eine seltene Kunst einer edeln Schreibart dazu, wenn es — Gesnerische Idyllen werden sollen". Det löses uti Neue Allgemeine Deutsche Bibliothek, Band 1 (Kiel, 1793, 3), sid. 20. Sedan läse jag ut af de mindre spjelsvärdiga Aväden uti den än okände Fyske Adlingens nyligen utgifne Gedichtes nach dem Leben, hvilket han kallat, Selbstgespräch, och som börjas med följande förtjusningar fulla Satta af en skön Värn morgon. Spelt studd uti den glada och räckra Vår, för du också kasta ögat på den uppiggande solens välgörande Verksamhet uti hela Naturen, också uti våra Känslor, fram för allt uti Unglingens känsla. Se här skickar jag dig följandes denne komiskt pastoral:

Schnell aus dem morgenfarbenen Saft fahet sie empor
Die Tagregenden, und ein Nachtzallenchor
Singt ihnen Aufgang: von den Blumenbeeten,
Die, von der Nacht bereift, um ihre Stralen flechten,
Steigt in die dufte Luftanduft:
Froh der erblühten Mai: froh neuer Blumenfeste,
Durchhauchetn leichte weisse
schit Fittigen, getaucht in weichenduft,
Die heit're Frühlingluft,
Und Träuche hundertfach durchs Feld gebogen,
Vom denz mit Gesträuchen im Ausbruch unizogen,
Blicke schnell zum größern Strohme hin.

Det glada lipets Kraft förhöjande Känslor bör dock icke med mindre Angelägenhet fogas Spätens vishet at nått njuta lipet, at med Klohet nyta det läge ibland Mannisk, för hvar uti man blifvit förfakt. Där tröfvas sj. fallan Omdömen, Demötanden, morgångar och missöden, som man väl, ej sjelf förtent, men dock icke i rättan tid ifrån sig afledt med nog samfahet och med det i samtafnaden så flyldiga åtgärfandet på det må visenteligheterna, hvilka finnas på den blinda lyckans Strät: dessa blunder är då vår Skyldighet öppen just för egen känsla till edröfvallet på den uplysta åtgärfalighetens väg, at öfverrumna, at bortröja, genom en fördubblad upmärksamhet på sig sjelf och andra, hvilken ganfka väl får ihop med den fria och ädla Tankan, och som för ingen del skal blifva et och desamma med det värdiga Nedlatandet med de Kirpanes skick och maner. Se här, Min så hjerteligen älskade Vän, et litet Recept med öfverskrift: Die Lebensweisheit, så mycket behagligare at draga nytta af, som denne Häfodryck likaledes presenteras på den förste Maji. Läs och öfva!

Die

Die Lebensweisheit.

Nur einmal blüht der May
und bringt uns frohe Tänze
und junge Veilchenkränze,
und ach er ist so bald vorbey!

Wir leben einmal nur!
Dies Wirken und dies Sehnen,
Dies Lächeln, diese Tränen
Schenkt uns nur einmal die Natur.

Wohl, wer fein leben lebt
Bald thörcht und bald weise,
und auf der kurzen Reife
Am nichts mit festem Herzen klebt!

Die Trennung schmerzt so sehr!
Wo heute Rosen duften,
almweht von Frühlingslüften,
Da ist es morgen wüst und leer.

Wohl, wer mit gleichem Sinn
Auf jedem Wege gehet,
und niemals stille stehet,
Fürht er auch über Dornen hin!

Detta Horatianiska bröde läses uti: Deutsche Monatschrift för Sept. 1791, sid. 8.

Håll nu allt detta till godo ifrån.

Din tillgifvaste, men ock din redligaste vän,
G.

4.

Lördagen, den 4 Maji 1793.

God Morgon, Vänste Minn Granne!

Ingen ting är så skröpligt, märker jag, som det mänsfeliga Omdömet, och angår det
Döcker, är rådeligast at uppskjuta med sit Omdöme till dess Döcken är utläst. När gamle
Mönsterherrar uti Literaturen kunna skundom snasva, huru varfamt böra icke de
de unge Parjunkturarne på denne så slipprige Stråt tagas? Se här, hvad mig helt
nyss har kändt! Den förfste Maji läste jag blott förfste Arket af: Skifter, utläste
i en Samling af Studerande vid Upsala Academie, samma Arket, som jag skickade
Dig. Jag måtte läst ganska hastigt, efter jag ej fann eller förmodade, at en giftig
Orm kunnat dölja sig uti detta nyss upgrodda Gräs, liksom vid en skön Vardag man
vundrar allstädes med trygghet och glädje omkring uti den sig å nye och hemtjudande
Naturen. Jag kände hor mig en fördelad förnöjelse, at finna nya Svenska Smällen uti

Lyckeligh

lycklig Uppodling, under det få många efterhand deli äldras, såsom en Lijefråle, deli gå
 aldeles ifrån oss, såsom en Lidén. Men de med Gatte Syngelede utrustade Öfverinspectorer
 lära ofelbart uttäckat uti dessa Skrifver, uti dessa ungdoms- förfäkt, sådana Farligheter
 för Land och Rike, at, då jag igår kom i Dokklådan och ville köpa hela Förfäktstycket
 af dessa Händlingar, frarades mig: Arbetet är förbudet, och får icke säljas. Det är tryckt i
 Upsala, och til Stockholm äro blott de tre första arken ankomne. Där hafve vi således
 en ny Bibliographisk Artikel at fogas til vår Index expurgatorius novissimus, en
 ny Syn dare at vängerna bredvid Sunda Förmuften, Patriotism och Medborgaren. De
 svärta bedrägeliga och förföriska Rubriker! At juvra Hiltfavelser således måste finnas
 äfven uti den ifrån Upsala emanerande Skriften, åtminstone uti de arken, som jag ej
 ännu läst, drager jag, såsom underfäkt, aldeles intet i något tvifvelmål; och annodar för
 den skull min sk. Vän at ofördröjeligen återlämna mig det första arket af denna skadeliga
 Bok, kallt den aldramint bör finnas uti en eldig Syngelede Händer: ty jag vil för ingen
 del hafva det på mit Samvete, at om Secreter. Mandorff någonsin skulle komma at
 räknas ibland Svenske Insurgenter, hafva dertill i minsta måtto bidragit: tagandes för
 öfrigt hela mit första uttrande öfver detta höglärda verk tillbaka. Jag ber och förmanar
 Dig, at ej vidare låna ögat och tankan at detta arbete: varandes för öfrigt mycket både
 läkrare och nybyggeligare, at sidga vår Synkrets under Fortvendes- läsningen af Post-
 och inrikes Tidningarne.

Får vidare och tyngtligen ännu min kära Dror, at äfven skyndsamligen återfända
 Janarius af Herr Lampes Journal: ty denna uti Kiel nu utkommande Händskrift har
 Konungen af Preussen, genom den Store Herr Wöllner, låtit förbjuda uti alla sina,
 framför allt uti sina nya Polska Stater; således låter jag med nästa Post contramandera
 denna förgiftiga Lecture. Effrit de Journaux för Janarius må Du däremot ännu
 något behålla, blott han ej cirkuleras inom det stånda Rikslaget. Februaris liksom
 kungen at snart få upvakta Dig i stället. Glöm intet aldeles bort den Redelige Herr
 Ziemsen; han behöfver på den i öfrigt så skuggrika Söflun. Därför! kim änteligen
 up i afton: ty jag har et angeläget Paper at lämna Dig; men kom ej för än efter
 kl. 7. om och alltid skal jag möta Dig med öien-frams.

G.

Min Egen lilla Söta Stafva.

De hjerteligaste önskeor hembaras Dig för Brof och Poffbrösta, ehuru de til en för del angå en för mit Hjerta den näst örnande förlust. — ty at sakna för min Vännskap, för Lärdoms-Historien en Liden, vil säga mer än mycket. — dock låtom oss följa för Låten, såsom hvilken han nu hvilat fött, utbedja oss af Gud, at vinna hans Salamsod Ständagthet och fruktansfria Död.

Här hos oss, Gudi lof! råda Hälsa och Glädje. Sedan Du och Calle varit så goda, at, es huru på Din söta Johns ädelmodiga Bekostnad, emottaga och hyfa min af Hen Profesor Bengell gjorde Medaillon, ville jag at Louise icke heller skulle blifva aldeles lottlös, hvad denna min Skugga beträffade; lät således måla mig af Profesor Kraft, som åter med mästarlig både Likhet och delorit upplivat den gamle Gubben, som nu sitter öfver Sofkan uti Louises Sångkåmar. Alla beundra Likheten och den glädje, som finnes därjämte uttryckt; hvadan åter klagomålen blifvit inom oss förnyade, hvarför lilla Stafvas så vackra och fina ansigte icke skulle blifvit af samme Konstnär likare gjort? Men jag förklar: Konstnären, sjelf Gubbe, tykas bättre med Gubbe-ansigten, än med unga Skönheters så intagande Bliskar, så förtyjningsfulla Anleknad. De här uttrygas lilla Correspondenzen med Louise, rörande detta söta Frans Portrait. Även tillfogas et Brof ifrån Lilla Anstalten. Han har nyss varit i Upsala, itar, kostar och dansar om kvartannat, samt träder litet emellanåt med söta Mor och Architekt Stallenman.

Cousin Wallin är nu gift, och hans unga Frukan varit hos oss. Hon ser aldeles ut som hon är, spjåra Godheten och Modestien; men, Herre Gud! hvad som tillika väckte vår ömda oro, hon ser därjämte så sjuklig ut, har efter at tillnaffe sara Lungfoten och blir icke gammal. Hon är 25 år och en förträffelig Hushållerska. Säk! hvarför skola icke alla goda Hänniskor blifva minst 100 år?

Nu är Maji Månad ingången, härligt och skönt Väder. i Mandag var jag för första gången på Djurgården, och det i sällskap med söta Mor, som gickade där, och just utanföre Plantet af den så följande Captenvudden, de första Blomor åt mig. De ha nu sedan lit lilla ånvolat med sin Piffkraft, liksom de flöna Blomor, hvilka Du skickade mig. Minne käraste Händer? — i Torsdag voro Mormor och Mor Carl Axel hos oss til Middagen, och hade med sig en ny fruntimers-Donnoisjane, en Fröken von Schneidau, som har 2. ne kicke officerare vid Romens Flotta til födder, och var intime vän med Sal. Svägersten Glädda. Som hon ser henne så mycket, så har söta Mor utbedt sig den förmånen, at kunna på något sätt få erfatta denna Sakenad. Hon är til västen et stort fruntimer, några ah tjugo år, af et ganska godt tycke; men ser något sjuklig och trött ut. Jag känner henne bara til utspendet. Om aftonen hörde jag Sylvain af dearmontel med Gratriys Musik, att fördelat vackert, och i det nästa väl speladt. — Men i Onsdag var en för Söglidsdag för Sjertat. Jag och min Mand oss hembara för första gången under vår sammanlesnad de

gemensamma Offren åt Naturen. Vi vandrade omkring uti Djurgårdens förnämsta
 Parker, och äto en Pastoral Middag, kryddad med Vänfkärens ömna, fina och glada
 Språk: vi njöte, vi välsignade Lifet. Han, denne Naturens Foster-son, som alltid
 förtjusad under Naturens Lyskan, har aldrig varit behagligare uti mina ögon,
 än den Dagen. Hans Lär låg fritt och uti fladdrande Lockar omkring det ringa,
 vackra och glada Ansigtet; och innan vi satte oss til Bordet, räckte jag honom
 Gelsner, som således var vår tredje Man; ack! hvilket Sällskap! - då han stod
 framföre mig, midt emot et öret följde och en den härligaste utsigt, och upläste
 med full skänsla för mig Gelsners författa Idylle: den Paphnen, som börjas med
 den glada Skaldmöens Flykt undan Vestas Eldren, för att ^{nyta och} besjunga Naturen,
 Lyksaligheten ~~innan~~ uti Naturens Sköta - - Die leichte Flot' in ihrer Hand - - . Ack! aldrig
 har unge Mandorff sedt skönare, sedt lyckligare ut, än under denna Lärning; och
 med det ansigtet söker nu Professor Kraft at afteknå honom: hvilket Portrait sedan
 kommer at äga et rum uti mit Cabinet. Hans unga Själ är nu full af Glädje:
 ty han studerar hvar dag mera Wisheten och Naturen, bringar detta Studium
 uti Systeme, fäster det Principer uti sit Begrep och fina Känslor. Dön då Hjelp, om
 jag har orsak at älska denne min Eleve! Til Din Söta Johns Brev fogar jag
 en affskrift af vår sista Fortwoendes-Correspondance; men til Dig bilägger jag
 hans sista Billet-dont til mig. † Alltid är jag

Din tilgifnaste Pappa.

† Jag omfamnar och kysser Dig hjerteligen.

Billagor:
1.

NR 355: ifrån Fru Britte Louise Almqvist, til Kongl. Secreteraren, Hr Jona S Carl
Linnerhielm; dat. Stockholm, den 10 Maji 1793.

Min lilla lilla Doror Carl.

Adrig har jag vid någon gladare moment kunnat få dit lilla vänskapsfulla
Pres. ty min så älskade Söta Far skickade mig det jämte dit Portrait, hvilket är
vändligen likt. jag vardt så öfverhopad af glada Känslor, at jag hela den för-
middagen ej kunde hålla mig från at gråta. Jag behöfver ej beskriva Dig, min
egen Doror Carl, hvid denna Present gjorde för et djupt intryck på mig: Du,
som sjelf har et ömt och känslofullt Hjerter, kan lätteligen imaginera Dig det;
ock så har jag fått min älskade Söta Fars Portrait i min Sängkammare, för at
desto oftare kunna gläda mig af älskadandet.

Du är obeskripligen god, som så ömt deltar i mina små oelägenheter; och
skal jag visserligen icke underlåta at nyttja det medel Du best mig brukat,
om jag kommer at behöfva det.

Du kan intet inbilla Dig, huru glad jag är öfver at Du kommer i Höst til
Stockholm; men at Du ej tar din aimabla Fru samt din lilla ^{Dott}Engel med Dig,
det kan jag intet förlåta: ty då är jag säker, at Du intet kommer hel och hällen;
och Du kan väl begripa, at sedan vi så länge ej sett en så god vän, så ville
vi rå om hela vår lilla älskade Doror Carl.

Din Commission, min lilla Doror Carl, har jag riktigt uträttat. Jag lät
min lilla Calle ^{xx)} sjelf läsa det, efter jag ej så noga kunde förstå det; och han
har lovat at lemna det at Doror Gustaf, som Du bad mig om. Min Calle,
som vändeligen hjälper Dig, skal rift med det första ha äran at skriva Dig
til mera tydligt i denna Sak.

Nu börjar det bli rätt varmt och grönt ute; hvarföre vi också snart
flytta til Slaga. Kunde jag ändå transportera Dig til mig på en enda Dag,
hvad Du där skulle finna förtjusande ämnen både för dit Hjerter och dit Öga!

Adieu, bästa vän! Jag omfammar Dig med min oerhålliga Vänskap.

Louise Gjørwell.

x) K. Kgl. Secreterarens Dotter, som äfven
bär det Namnet.

xx) Kennes Man Knigt-Commissionen Almqvist.

Til Din Poëta Louise Almqvist

Söndags-morgonen, d. 28 April 1793.

Äyflwärdaste Louise!

Tillåt, at jag skickar Dig några Minnesdrag af en Skugga, som väl snart försvinner, men som alltid vil förvaras uti dit mig så ömt tillgifna Hjerta. Mina andra Barn hafva varit så goda och emottagit Dildern af deras gemon, dem så lycklige Fader; och på det mit Hjerta icke måtte sakna denna Sälhet äfven i anseende til min Söta Louise, så ber jag Dig lämna detta Portrait et Ställe uti något af Dina Rum. Gubben är väl gammal, såsom det synes af Skriften bak på Tafflan *); men ser dock, enligt Sinnningen och Känslan hos honom, glad ut: jag hoppas således, at han ej skal en gång skrämme de Söta Kräken, utom hvilkas mun jag så gerna ville höra det mig så högt fägnande Morfar-Namnet. Kärfa Din gode Charles med mina ömaste Vänönskingar! Tilägger et kärvt Brev ifrån Ebbetorp, och leper till sista andedrägten

Din äldratilgifnaste Pappa **).

Hennes Svar.

Jag tackar min äldraöfnaste, och bästa Söta Far på det högfsta för en så kär Souvenir! Aldrig har någon ting mera kunnat fägna mig, och Kysste jag från Söta Fars Portrait med glädje-Tårar. Om jag torde be Söta Far och Mor vara så goda och komma til mig til middagen och äta litet färiska Nästlar; så kunde jag muntaligen få afläggga örna Tackfägeser. Calle skal sjelf komma och vidare be derom; jag tori ej längre uphålla budet.

Louise Gjørwell.

*) Jag gick då uti mit 63: dje år

***) Jag skickade mit af Mr Professor Kraft nyl. målade Portrait, med ofvann frände Dillet.

Dimanche, à 6 heures du soir,
le 5 de Mai 1793.

De ma très vive indignation, une visite de Mr Lychou m'interrompa dans mes occupations; il falloit le suivre & souper chez lui. Je suis fâché de vous voir dire de mes promesses. J'ai besoin de votre pardon: il est vrai qu'on m'a forcé à vous manquer; mais je reparerai tout mon tort par l'attachement constant que je vous ai voué pour toute ma vie: c'est mon cœur qui m'engage à vous le dire.

Oubliez donc, mon très cher oncle, vos justes plaintes à regard de moi; peut-être ces rimes contribueront un peu à la continuation de votre seroit si fortuné.

Heureux vous! dont l'ame moins vulgaire
Cherche de Pan le Temple solitaire;
Qui, revenu de modernes erreurs,
Connôit le prix des Jardins & des Fleurs,
D'un jeune ermeau, dont la branche naissante
Sortient la tauterelle languissante,
Font les vertus, au simple accoutumées,
Du monde au-loin contemplant les fumées:
Qui libre enfin sous un toit fortuné,
Voit seulement l'ami entraîné. —

Mr Kraft ne tracera pas demain la copie plus fidelle de l'extérieur,
que vous avez à-présent celle de l'intérieur de
votre M.

